

»CINKARNAR« — izdaja Cinkarna Celje, metalurško kemična industrija, Celje. Naklada 2500 izvodov. Vsi člani OZD Cinkarne in upoko- jenci dobivajo glasilo brezplačno. Izhaja mesečno. Ureja uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik: Mira Plahutnik. Naslov: Uredništvo glasila »Cinkarnar«, Cinkarna, Celje, Kidričeva 19, telefon 23-981 interna 251. Tisk: »Papir-konfekcija« Krško. Po mnenju Sekretariata za informiranje v izvršnem svetu skupščine SRS je glasilo oproščeno plačevanja davka (št. 421-1/72 z dne 5. 4. 1974).

CINKARNAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA CINKARNE CELJE

LETNIK XXV

CELJE, FEBRUAR-MAREC 1978

ŠTEVILKA 2

Delovna konferenca komunistov

V četrtek, dne 9. februarja je bila konferenca komunistov Cinkarne Celje. Dnevni red je bil razdeljen na dva dela, uvodni svečani del in delovno konferenco, kjer so komunisti obravnavali oceno aktivnosti komunistov v Cinkarni in njihove najvažnejše bodoče naloge ter akcijski program Zveze komunistov za obdobje februar — december 1978.

Sekretar Zveze komunistov tovariš Slapnik je izročil knjige novo sprejetim članom ZK, in sicer Milovanović Milošinu, Murvič Dragu, Topolovčan Ivanu, Kosi Mojmiru, Vodičar Janku in Vukmirovič Dragici. Nato

Dosedanji sekretar TK ZKS Leopold Slapnik je v svojem referatu opozoril na probleme, ki jih moramo čim prej odpraviti

je podelil še simbolična priznanja sekretarjem OO Zveze komunistov po TOZD, ki jim je preteklo mandatno obdobje. Mandatno obdobje je preteklo tud sekretarju, zato se mu je predsednik Sindikata tovariš Pečnik v imenu kolektiva zahvalil za trud.

V delovnem predstvedstvu je predsedovala Farčnik Jožica. Izvolili so novega sekretarja tovarniškega komiteja tovariša Horvat Bojana, namestnika sekretarja pa bodo izvolili na prvi seji tovarniškega komiteja.

Predsednik kadrovske komisije pri ZK je seznanil prisotne, da poleg tovarniškega komiteja delujejo tri komisije in to komisija za ideološka vprašanja, kadrovska komisija in komisija za družbeno-ekonomske odnose.

Ideološka in kadrovska komisija sta sestavljeni iz predsednikov navedenih komisij v TOZD in DSS, medtem ko so v komisiji za družbeno-ekonomske odnose izvolili Simonič Vlada za predsednika, za člane pa Ažman Kristino, Naraks Jožeta, Štun-

berger Jožeta, Omersel Petra, Skale Viktorja ter Rojnik Aleksandra. Slednja komisija bo imela posebno nalogo: spremljati izvajanje oziroma realizacijo sprejetih sklepov na vseh področjih.

Komunisti so se v svojih razpravah dotaknili ocene naše dosedanje aktivnosti, položaja Cinkarne in njene samoupravne organiziranosti in predloga akcijskega programa, katerega sestavni del so sklepi sprejeti na

širšem posvetovanju s predstavniki Skupščine občine Celje.

Pereči problemi in vprašanja, s katerimi se vsakodnevno srečujemo, se kažejo v organiziranosti podjetja, v učinkovitosti, perspektivah in medsebojnih odnosih. Ena od slabosti, ki je še vedno prisotna, je preveč forum-ska organiziranost. Nemudoma je potrebno dopolniti obstoječo organizacijo dela in poslovanja in to s proučitvijo družbeno-ekonomskih odnosov, z analizo smo-

trnosti in učinkovitosti investicijskih naložb, z usmerjeno kadrovsko politiko, z učinkovitejšim obveščanjem itd.

Nagrajevanje po delu še zdaleč ni uveljavljeno. Pri tem so ugotovili, da nekateri ne upoštevajo sprejetih določil pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, saj so enostransko izdajali odločbe posameznim delavcem. Resno so opozorili, da se mora vprašanje nagrajevanja rešiti v čim krajšem času. Več je potrebno strokovnega dela in ne le površinsko primerjati eno delovno opravilo z drugim. Dejstvo je, da so slabo informirani delavci ob sprejemanju akta o določanju

(Nadaljevanje na 2. str.)

Volitve so pri kraju

Volitve naših delegatov dne 9. marca 1978 so pokazale odraz hotenja in potrditev zaupanja v kandidate, ki bodo z delegatsko vlogo omogočili, da bo lahko vsak posamezni delavec neposredno razpravljal, kreiral in odločal o pravicah, ki mu jih določa ustava in samoupravni družbeni sistem.

Od 481 predlaganih kandidato- v smo izvolili 472 delegatov za delegacije, v katerih je zastopa- nih preko 25 % žena ter preko 21 % mladih.

S takim številom aktivnih, sposobnih in za delo pripravljenih delegatov bomo gotovo uspešneje uveljavili in zaživel samoupravljanje, tako da bo res vsak delavec odločal o delu in rezultatih dela.

Udeležba na volitvah delegatov v zbor združenega dela in samoupravne interesne skupnosti v OZD Cinkarna je bila 89 %. Volilne komisije v TOZD še pregledujejo in urejujejo volitvene materiale. Lahko pa že z gotovostjo trdimo, da so bile volitve uspešne. Tako bo omogoče- no, da bo vsaka celica v TOZD in DSS delegatsko povezana in da bo izvoljeni delegat lahko opravljaj delegatske naloge s svojimi volilci, katerih stališča in odločanja bo zavzemal in pred- stavljal na mestih kreiranja in odločanja.

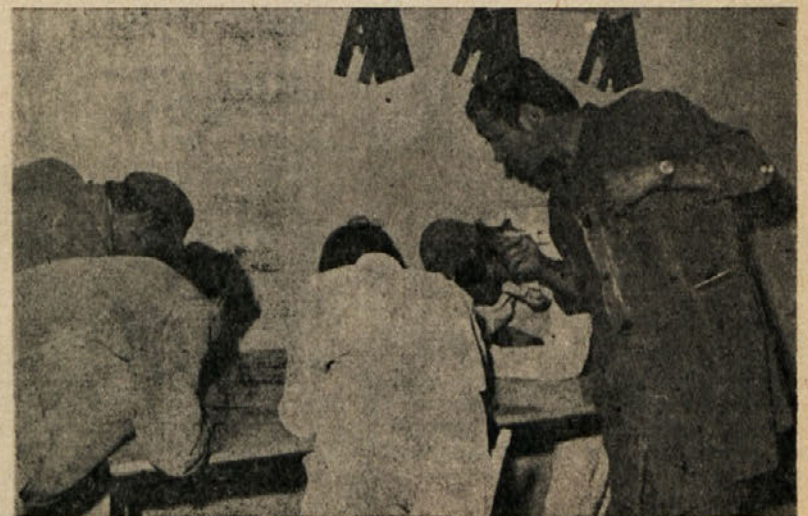
Novoizvoljeni delegati so tako zamenjali tiste, ki so prva štiri leta od sprejetja nove ustave iskali rešitve, se učili in iskali nove odnose in zavest delegatskega odločanja kot nove oblike samoupravne socialistične demokracije. Po tej poti so stopili novo izvoljeni delegati in želimo jim veliko uspeha pri delu, u- stvarjanju in odločanju.

Istočasno z volitvami je bil o- pravljen tudi referendum, na katerem so se delavci v TOZD in DSS OZD Cinkarne, na podlagi člena 463 zakona o združenem delu, odločali o sprejetju oziroma zavrnitvi svojih OSNOVNIH PLANOV ZA LETO 1978. Komisi- ja za izvedbo referenduma raz- glaša, da je le-ta v celoti uspel. Od skupnega števila volilnih u- pravičencev 2140 je glasovalo

89,11 %, »ZA« je glasovalo 77,33 %, »PROTI« pa le 6,54 %.

Izid glasovanja referenduma po TOZD in DSS:

TOZD	odstotek volilcev	odstotek »ZA«	odstotek »PROTI«
Kemija Mozirje	100	97,95	2,05
Transport	100	88,23	5,88
DSSS	93,3	84,34	2,04
Vzdrževanje in energetika	87,5	78,5	8,87
Metalurgija	88,6	76,57	8,94
Titan dioksid	86,4	74,91	7,59
Grafika	88,5	73,4	7,52
Kemija Celje	84,7	66,26	12,44
OZD	89,11	77,33	6,54

V TOZD Titanov dioksid je volilo 86,4 % zaposlenih delavcev

Delovna konferenca komunistov

(Nadaljevanje s 1. strani)

merila uspešnosti dela pričakovali povečanje svojih osebnih dohodkov. Nagrajevanje delavcev pa je in bo tudi v prihodnje odvisno od doseženih rezultatov v proizvodnji in prodaji. Edina možnost za izboljšanje kriterijev nagrajevanja je, da delavci sami ugotovijo vrednost in kvaliteto opravljenega dela vsakega delavca posebej. Komu-

nisti so obnovili zahtevo za realizacijo že sprejetega sklepa o izdelavi analitske ocene delovnih opravil.

Drugo pomembno področje našega dela je vprašanje uresničevanja razvojnih planov za obdobje 1976-80. Edina možnost v razvoju Cinkarne je modernizacija obstoječe proizvodnje in izgradnja novih objektov za nadomestilo zastarelih in neakumulativnih obratov predvsem v

opredeliti naloge, ki se nanašajo v izboljšanje razmer v podjetju, predvsem pa opredeliti dohodkovne odnose, okrepiti stabilizacijsko aktivnost, zagotoviti večjo produktivnost dela, delovni red in izkoristek delovnega časa.

Tudi direktorji temeljnih organizacij in glavni direktor delovne organizacije so zadolženi, da izdelajo predloge konkretnih akcijskih programov poslovne dejavnosti. O izdelanih programih bomo delavci razpravljali in odločali na svojih zborih samoupravnih delovnih skupinah.

Sprejete sklepe, stališča in dogovore je treba dosledno izvajati. Enotni so bili v mnenju, da pomeni vsako odstopanje od dogovorjenih stališč in sklepov kršenje delovnih dolžnosti in se mora odslej kršilca za vsak pri-

Za požrtvovalno delo na družbenopolitičnem področju so prejeli simbolična priznanja vsi dosednji sekretarji osnovnih organizacij ZK; na sliki levo zgoraj tov. Franc Smeh in tov. Viktor Vervega na sliki zgoraj

ma ter dosledno borbo za dejansko uveljavljanje delavca v TOZD, za opredeljevanje meril nagrajevanja po delu in uspešnosti dela in za uveljavljanje svobodne menjave dela.

V razpravah so se komunisti dotaknili poročila in ocene po-

slovanja v preteklem letu ter dali poudarek na dopolnjevanje akcijskih programov gospodarskega vidika. Prebrali so tudi poročilo o delu družbene samozastite in narodne obrambe ter delegatov v delegatskem sistemu.

Volitve v Mozirju

Dne 3. februarja 1978 so delavci v TOZD Kemija Mozirje izvolili samoupravne organe ter delegate v centralni delavski svet OZD Cinkarne, v poslovni odbor OZD ter v komisijo samoupravne delavske kontrole in skupno disciplinsko komisijo.

Volitve so potekale od 5. do 17. ure. Od 50 delavcev TOZD Kemija Mozirje je prišlo volit 45 delavcev ali 90%. Delavci, ki niso prišli volit, so bili opravičeno odsotni.

Delavski svet TOZD Kemija Mozirje ima enajst članov. V petek 10. februarja pa so na svoji prvi seji izvolili predsednika DS tovariša Jožeta Punčuha.

V CDS Cinkarne so izvolili 5 delegatov in sicer Ivana Hriberška, Jožeta Mauriča, Jožeta Punčuha, Martina Simončiča in Jožeta Stropnika.

V poslovni odbor sta bila izvoljena dva delegata in to Jože Punčuh in Marija Praprotnik.

V komisijo za samoupravno delavsko kontrolo pa so bili izvoljeni: za predsednika Vida Kaker, za člane pa Anton First, Ivan Germadnik, v skupno disciplinsko komisijo sta bila izvoljena Fanika Urbanc in Ivan Hriberšek.

Na volišču

TOZD Metalurgija in TOZD Kemija.

Ker obstoječa proizvodnja ne zagotavlja rasti produktivnosti dela in uspešne konkurence na tržišču, so nam nove investicije življenjsko potrebne. To bomo dosegli z večjo koncentracijo znanja in s primerno organizirano z oblikovanjem skupnega razvoja, marketinga, združevanjem komercialne dejavnosti in nekaterih drugih dejavnosti, ki so sedaj v okviru posameznih TOZD. Vzporedno s srednjeročnim planom razvoja naj bi proučili možnosti za integracijo v SOZD ustrezne dejavnosti.

Komunisti so sprejeli sklep, da vse družbenopolitične organizacije izdelajo konkretne akcijske programe. V njih morajo

mer neizpolnitve dogovora ali sklepa ustrezno kaznovati.

V akcijskem programu Zveze komunistov so zajeli tudi ideološko politično izobraževanje članstva, vključitev članstva v predkongresne priprave, bolj aktivno delovanje delegatskega siste-

Na dan volitev delegatov za samoupravne organe je vladalo v TOZD Kemija Mozirje srečno vzdušje

Novim članom ZK je tov. Slapnik izročil knjige kot spomin na ta svečani trenutek, na slikah: levo tov. Dragici Vukmirovičevi, desno Milašinu Milovanoviću in zgoraj levo Dragu Muroviču

DELO SAMOUPRAVNIH ORGANOV

TOZD Kemija - Celje

Namestnik predsednika Ludvik GREGORIČ je dne 10. februarja 1978 sklical 7. redno sejo DS TOZD Kemija Celje.

Najprej so delegati pregledali sklepe sprejete na prejšnji seji ter ugotovili, da so bili uresničeni.

Potrdili so sklep inventurne komisije za leto 1977 s tem, da se manjki knjižijo na konto 7381 — kritje nearmotizirane vrednosti osnovnih sredstev.

Razpravljali so o nakupu skladišča od Semenarne Celje in o prodaji skladišča superfosfat EMU Celje. Ker pa v Kemiji primanjkuje skladiščnih prostorov, bi skladišče superfosfata oddali v najem, ko bodo zagotovljeni skladiščni prostori za šoto. Zadolžili so vodstvo TOZD Ke-

mije, da uredijo skladišče in dovoz v superfosfat.

Zaradi ustanovitve nove TOZD Kemija Mozirje je prišlo do sprememb v vodenju DS. Tako so za novega predsednika delavskega sveta TOZD Kemija Celje izvolili Ludvika Gregorčiča, dosedanjega namestnika. Za člana PO, pa so nameto Ferdinanda Erjavca izvolili Slavka Ojdaniča.

Potrdili so volilno komisijo za volitve delegatov zbora združene dela in samoupravnih interesnih skupnosti, in sicer: Vili Kos, predsednik, Jože Hrovatin, namestnik, člani Mija Pevec, Slavica Kramer, Maks Žgajner, Jože Rošar.

TOZD Kemija - Mozirje

Predsednik volilne komisije Franc RAKUN je dne 10. februarja 1978 sklical 1. redno sejo DS TOZD Kemija Mozirje.

V prvi točki dnevnega reda so bili delegati seznanjeni o izidu volitev v samoupravne organe in komisije TOZD Kemija Mozirje.

Sledilo je konstituiranje DS. Na predlog osnovne organizacije sindikata je bil za predsednika delavskega sveta izvoljen Jože Pančuh za namestnika pa Rudi Zvir.

Verificirali so samoupravne sporazume, pravilnike in poslovnike, ki so bili sprejeti na referendumu dne 3. februarja 1978.

Sprejeli so sklep, da razpisna komisija za razpis vodilnih

in drugih prostih delovnih mest OZD Cinkarne razpiše »delo in delovne naloge individualnega poslovnega organa TOZD Kemija Mozirje. Istočasno so sprejeli sklep, da imenujejo za vršilca dolžnosti za opravljanje dela in delovnih nalog individualnega poslovnega organa Ferdinanda Erjavca, dosedanjega vodjo PE Mozirje. Ferdinand Erjavca je pooblaščen tudi za glavnega podpisnika v TOZD Kemija Mozirje, za njegovega namestnika pa imenovan Jože Punčuh.

TOZD Transport

Predsednik Mirko POLUTNIK je dne 9. februarja 1978 sklical 9. redno sejo DS TOZD Transport.

Predsednik je podal pregled sprejetih sklepov prejšnje seje. Vsi sklepi so bili uresničeni.

Seznanjeni so bili s predlogom plana (osnovni, operativni in plan realizacije) za leto 1978, tega so tudi potrdili.

Prav tako so brez pripomb potrdili samoupravni sporazum o vodenju knjigovodstva in samoupravni sporazum o deviznem poslovanju.

Verificirali so čistopis pravilnika o delitvi sredstev za osebne dohodke in drugih prejem-

kov z vsemi spremljajočimi poslovniki.

Potrdili so najem kredita za obratna sredstva in dodelitev nepovratnega kredita za TOZD Titan dioksid.

Imenovali so volilno komisijo za volitve delegatov v zbor združenega dela in samoupravne interesne skupnosti v naslednji sestavi: Milan Markovič, predsednik, Jože Kosaber, namestnik, Konrad Jeseničnik, tajnik, Irena Sakulanc, namestnik, Vinko Kračun in Martin Rodošek, člana.

TOZD Metalurgija

Predsednik Avgust DERŽEK je dne 24. januarja 1978 sklical 7. redno sejo DS TOZD Metalurgija.

Direktor ing. Anton Benčina je podal informacije o proizvodnji v letu 1977. Ocenil je, da je bila proizvodnja v preteklem letu zelo dobra, vendar ne v vseh obratih. Najtežji izpad je bil v obratu Zn-prah, kjer je bil plan

proizvodnje dosežen z 80 %, kar predstavlja okoli 1.000 ton Zn-prahu manj z izvozu. V ostalih obratih je bila proizvodnja zelo dobra, predvsem na kislinah pa tudi v obratih keramike in va-

ljarne je bil dosežen zelo dober rezultat.

Nadalje je predsednik DS delegate seznanil z bistvenimi točkami samoupravnega sporazuma o vodenju knjigovodstva, v katerem so vključeni tudi roki za evidentiranje določenih podatkov potrebnih za knjigovodstvo. Predlagani samoupravni sporazumi so bili v celoti potrjeni. Prav tako so v celoti potrdili samoupravni sporazum o inventivni dejavnosti v OZD Cinkarne Celje.

Delegati so sprejeli sklep, s katerim se obračun amortizacije za leto 1977 izvrši po minimalnih zakonskih stopnjah v okviru amortizacijskih skupin povečanih za delo v izmenah. Za delo v izmenah je osnova »pregled števila ur porabe osnovnih sredstev po AS«. Za osnovna sredstva, ki so že odpisana se amortizacija še nadalje obračunava, razlika pa se prenese v poslovni sklad TOZD. Amortizacija materialnih pravic se obračunava po stopnjah določenih ob začetku koriščenja pravic. Amortizacija zakonskih stroškov se obračunava po stopnji 10 %.

Pri tem so upoštevali mnenje inventurne komisije v zvezi z viški in manjki OS in OS — R3 ter sprejeli ustrezne sklepe.

Odobrili so nabavo grelnika G-12 za ogrevanje magnetnih ventilov za potrebe obrata PIK.

Priporočilo centralnega delavskega sveta so sprejeli kot sklep

in sicer, da na vse seje delavskega sveta vabijo tudi delegate centralnega delavskega sveta TOZD Metalurgije.

Tajništvo samoupravnih organov

PROGRAM PRIREDITEV V DVORANI ŠPORTNO REKREACIJSKEGA CENTRA GOLOVEC CELJE ZA LETO 1978

APRIL

Koncert narodno zabavne glasbe, predvsem za delavce iz bratskih republik.

Opera: TRAVIATA ali

CARMEN

MAJ

Družabno zabavna prireditve

»CELJANI-CELJANOM«

SEPTEMBER in

OKTOBER

sejmi — Malega gospodarstva, Plemenitih kovin, Vse za otroka

5., 6., 7. OKTOBER

Slovenska popevka

Zlata poroka

Pred dnevi je kolektiv Cinkarne izrekel najboljšo želje nekdanjemu sodelavcu Jožetu Zupancu ob praznovanju 50-letnice skupne zakonske sreče s soprogo Frančiško.

Jože Zupanc je nekaj čez 38 let vestno in neutrudno opravljal svoj poklic visoko kvalificiranega strojnika v valjarni. Najprej je delal pri dizel motorjih, kasneje pa pri parnem stroju. Med sodelavci je bil vedno zelo priljubljen. Rodil se je 24. januarja 1900 na Teharju. Na Ostrožnem si je zgradil svoj dom, kjer je v prostem času sadil in ure-

jal vinsko trto ter se ukvarjal z živinorejo. Vzgojila je tri hčerke, zdaj pa ima že štiri vnuki-nje, dva vnuka in enega pravnu-ka.

Nekdanjemu našemu sodelavcu ob življenjskem jubileju iskreno čestitamo in želimo obema mnogo zdravja in sreče v krogu družine.

KOLEKTIV

Svečani trenutek v poročni dvorani, kjer sta zakonca Zupanc ponovno potrdila, da bosta še nadalje živela v skupnem zakonu ter delila dobro in slabo.

CINKARNAR 3

Konec januarja in v začetku februarja so se vrstili sestanki osnovnih organizacij sindikata v temeljnih organizacijah, na katerih so izvolili nova vodstva. Samoupravna in sindikalna dolžnost nalaga vsem članom skrb, da izvršujejo prvo pravilo, to je, da je sindikat vedno in ob vsakem času prisoten. Prav zato danes predstavljamo vse predstavnike osnovnih organizacij sindikata v TOZD, da bodo tudi skozi naše informativno sredstvo med nami prisotni.

Predsednik osnovne organizacije sindikata TOZD Grafike je tovariš IVAN URANIČ. Rojen je v Rogatcu 1933. leta. Leta 1967 se je prvič zaposlil v Cinkarni na delovnem mestu ofset strojnika. Kasneje je napredoval v izmenovodjo v ofset strojnici. Z družbenopolitičnim delom se je začel ukvarjati že zgodaj, saj je najprej deloval v mladinski organizaciji, kasneje pa v samou-

pravnih organih. Od leta 1957 je član ZK, bil pa je že sekretar ZK v Celjskem tisku. V Cinkarni je uspešno deloval v vseh samoupravnih organih ter v izvršnem odboru sindikata.

Kaj predstavlja za vas izvolitev za vodjo osnovne organizacije sindikata?

»Delo v sindikatu je dodatno in odgovorno. Težko bo uskladiti uspešno opravljanje dela sindikata, ki terja celega človeka in delo v proizvodnji, ki tudi ne trpi zaostajanj. Čeprav ta naloga ni lahka, se moramo zavedati, da je sindikat kot družbenopolitična organizacija nosilka vseh akcij ter poslanka vseh teženj delavcev za boljši jutri. V preteklem mandatnem obdobju je bilo dovolj čutiti delo in aktivnost sindikata, vendar je leta dal premalo poudarka na krepitev samoupravljanja oziroma ni bilo dovolj čutiti delavca, delavca samoupravljalca. V naslednjem mandatnem obdobju se moramo vsekakor izdatneje zavzemati za skupne interese v kolektivu in odpraviti ozke in enostranske cilje v temeljnih organizacijah. Naš program dela mora biti živ, delaven, tako da bomo na koncu lahko videli naše rezultate stvarne in pozitivne. Vse družbenopolitične organizacije morajo tesneje sodelovati, povečati svojo aktivnost, saj so nemalokrat odgovorne in krive za neizvrševanje sprejetih dogovorov. Premalo smo gradili na mladih, jih premalo spodbujali in pritegovali delavce k odlo-

čanju v delegatski sistem. Naša prva akcija kandidiranja novih delegatov v zbor združenega dela in samoupravne interesne skupnosti bo pokazala ali smo naredili že kakšen napredek pri delavčevem neposrednem odločanju. Samoupravni organi in družbenopolitične organizacije bodo morale odločno poseči v iskanje pravih rešitev za povečanje proizvodnje, produktivnosti dela in za izboljšanje delovnih odnosov v podjetju.«

Predsednik osnovne organizacije sindikata TOZD Vzdrževanje — energetika je tovariš TOMAZ GORENSEK, rojen je leta 1952 v Celju. V Cinkarno je prišel kot učenec v gospodarstvu leta 1967. Sedaj dela na delovnem mestu VK obratovni električar. Od 1974. leta je član ZK. Njegovo družbenopolitično delo se je začelo v Cinkarni pri mladinski organizaciji, kasneje pa je deloval v IO sindikata.

Delo v sindikatu mu nalaga veliko odgovornost. Sindikat ima danes v našem samoupravnem sistemu veliko vlogo in zahteva veliko prizadevnost vsakega posameznika, posebno pa od vodij osnovnih organizacij. Tov. Gorenšek ima nevarno in naporno delo. Dela v treh izmenah, kar mu otežkoča polno angažiranje pri delu na delovnem mestu in v sindikatu.

Doslej ste vseskozi spremljali delo sindikata, katere najvažnejše akcije ste uresničili v prejšnjem obdobju?

»Naša najodgovornejša naloga je bila uveljaviti vsebino zakona o združenem delu v praksi ter stalna prisotnost pri nastajanju samoupravnih aktov, dokumentov, sklepov in stališč. Izvršni odbor se je premalo angažiral pri sprejemanju samoupravnih aktov in pravilnikov. Rezultati sprejemanja letih pa so pokazali, da je delovna zavest delavcev zelo visoka. Omeniti pa moram, da bi bilo delo v osnovni organizaciji sindikata v TOZD nemogoče brez razumevanja in pomoči vodstvenih in vodilnih delavcev v TOZD.

Pomembna naloga sindikata

je razvijanje inventivne dejavnosti, za katero ima TOZD Vzdrževanje najboljše in največje pogoje. Družbenopolitične organizacije in samoupravni organi bi morali nastopati bolj enotno ter se več povezovati. Več bi morali narediti v smeri izvrševanja sprejetih stališč in dogovorov ter preverjati roke zadolžitev, odgovorne posameznike pa kaznovati za neopravljanje delegatskih in samoupravnih funkcij.«

Za predsednika osnovne organizacije sindikata DSSS je bil izvoljen JERNEJ OZIS, rojen je 1948. leta v Ljubljani, član ZK je od 1968. leta. V našem kolektivu se je zaposlil 1976. leta kot strokovni delavec v kadrovskem sektorju. Vesten družbenopolitični delavec je bil že v srednji in višji šoli, ko je aktivno deloval v mladinski in študent-

ski organizaciji. Deluje v KS Center kot član komisije za socialno skrbstvo in je sekretar aktiva ZK. V Cinkarni je član CDS ter predsednik odbora za urejanje delovnih razmerij v DSSS.

Izvolitev za predsednika OO sindikata mu pomeni zelo odgovorno funkcijo že zaradi same problematike v Cinkarni. Največ težav vidi v vprašanju družbenega standarda ter socialnih in ostalih pomoči delavcem.

Kaj mislite, da je potrebno izboljšati v naslednjem obdobju?

»Poživiti je potrebno aktivnost celotnega članstva sindikata. Že z majhno udeležbo na občnem zboru so člani pokazali pasivnost. Vzporedno s tem bi morali povečati izobraževanje ter permanentno usposabljanje delavcev za delegate ter za delo v sindikalnih organih. Naša prva naloga je, da delavce aktiviramo, saj smo do danes imeli premalo odločnosti in vztrajnosti za to.«

Cilje, ki si jih zastavimo enkrat uresničimo, drugič pa ne. Kaj je temu vzrok?

»Temu je kriv predvsem sistem informiranja, ki je tako šibak, da določene informacije dolgo časa niso dostopne.

Objektivni razlog v sistemu informiranja je politično delo z ljudmi, večkrat se zapiramo v lastne kroge, ljudi premalo usmerjamo in obveščamo.«

Predsednik osnovne organizacije sindikata Kemije Mozirje je tovariš FRANC RAKUN, ki je rojen 1942. leta v Rečici ob Sa-

vinji. V Cinkarni dela od leta 1965 kot vodja oddelka v proizvodnji.

Deloval je že v šoli in nato v KS Rečica ob Savinji v obratu Kemije Mozirje pa je že bil delegat CDS, član samoupravne delavske kontrole, komisije za SLO in DS ter delegat zbora združenega dela, od 1968 do 1969 leta pa je deloval kot predsednik sindikata obrata Kemije Mozirje.

V obdobju, ko se formira nova TOZD Kemija Mozirje, ko bodo samoupravni organi in družbenopolitične organizacije v Mozirju zaživele samostojno v okviru OZD Cinkarne, je funkcija predsednika osnovne organizacije sindikata zelo pomembna. Doslej so bile vse akcije sindikata v Mozirju dobre. Večjih težav doslej ni bilo. Izvršni odbor je veliko sodeloval s kolektivom v Celju, samoupravnimi organi in družbenopolitičnimi organizacijami. Vendar pa so se dostikrat počutili odrezane od celote. To se je kazalo v informiranju, saj o marsikaterem pomembnem dogodku niso bili seznanjeni. V TOZD Kemija Mozirje so vsi delavci složni, zato ne pričakujejo večjih težav tudi pri nadaljnjem delu.

Predsednik osnovne organizacije sindikata TOZD Metalurgije je tovar RUDI MRAZ. Rojen je leta 1934 v Olimju. V Cinkarno je prišel leta 1949 kot učenec v gospodarstvu, pozneje pa je delal v topilnici. Sedaj dela kot vodja oddelka v proizvodnji keramike. Aktiven družbenopolitični delavec je vseskozi tu-

VEDNO IN POVSOD

di v samoupravnih organih. Bil je predsednik DS ter deloval v raznih komisijah pri CDS, deluje pa tudi kot član tovarniškega komiteja.

»Sindikat si v svojem programu zadaja velike in odgovorne naloge, katere bo samo z večjo pomočjo izvršnega odbora moč uspešno opraviti. Pomembne naloge, ki nas čakajo so vse usmirjene v izboljšanje delovnih po-

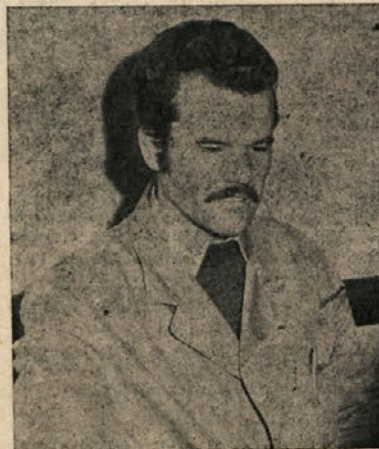
Predsednik osnovne organizacije sindikata TOZD Kemija Celje je tovariš KONRAD ŠTORMAN. Rojen je 1928. leta v Celju. Kot topilec v topilnici je začel delati leta 1948. Kasneje pa je prevzel skladišče najprej v topilnici potem pa v Kemiji.

goje delavcev. Če bomo uredili družbeno prehrano, varno delo, organizacijo in disciplino na delu, higienske razmere, videz podjetja, rekreativno področje in zdravje delavca, bomo dvignili kulturno raven ter sposobnost posameznika.«

Tov. Mraz upa, da bodo vse te in še druge naloge, uspešno speljali do konca.

govorov vseh drugih družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov. Bdeti mora predvsem nad tem, da se bo v čim krajšem času rešil problem nagrajevanja po delu, da bo urejena redna prehrana in delovna disciplina.

pravnih organov in v raznih komisijah. Delavci TOZD Titanov dioksid so mu ponovno zaupali delo v sindikatu.

Kaj moramo še storiti za dobro delo pri sindikatu?

»Dosledno moramo skrbeti za izvajanje dolžil zakona o združenem delu, za uveljavljanje pravic delavcev in obveščanje o rezultatih dela, da bo lahko lažje odločal in dajal pripombe predvsem na plane proizvodnje. Osnovna skrb vsakega člana kolektiva je znatnejši izkoristek delovnega, časa delovnih priprav in surovin. Vzroki nerealiziranih sklepov so v neodgovornosti zadolženih sodelavcev, zato moramo v bodoče v dogovorjenem roku izvršiti sklepe in za neizvrševanje le-teh izreči sankcije. Za izvajanje sprejetih sklepov pa je odgovornost strokovnih služb precej nezadostna.«

Mira Plahutnki

Kako je z našim zdravjem

Kdaj pa kdaj, ko tistega, ki ga iščemo, ni na delovnem mestu, zlobno pomislimo, aha, moral je v bolniško. Nekdo še kaj doda in klevetanje je tu. Pa malce pogledjmo resnici v oči, koliko delavcev je mesečno v bolniški v Cinkarni in kakšni so vzroki le-teh.

Vzroki bolniške v Cinkarni so predvsem poškodbe na delu in izven dela. To so poškodbe na rokah, nogah, opeklina, zvini itd. Ker je v Cinkarni delo v proizvodnji naporno in nevarno, je poškodb na delu toliko več. Delavci sami pa so nemalokrat ob nepazljivem ravnanju z različnimi predmeti krivi za poškodbe. Upoštevati moramo tudi znano dejstvo, da še v vseh obratih niso dovolj urejeni delovni pogoji.

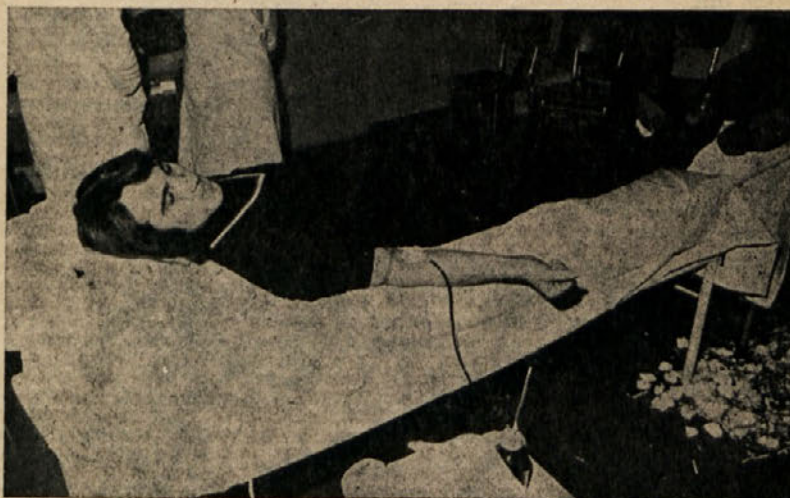
Če pogledamo še podatke, ki jih zbira kadrovski sektor, vidimo, da je v letu 1977 bilo povprečno 4,3% delavcev v bolniškem staležu do meseca junija. V juliju je bilo bolnih malo manj delavcev, med tem ko se je procent bolniških v oktobru zelo zvišal. Konec leta pa je bilo stanje zopet normalno. Povprečno je bilo na mesec v bolniškem staležu 90 delavcev. Če pogledamo mesec januar 1978, vidimo da narašča število obolelih proti sredini in koncu meseca, odsotnih pa je bilo pribli-

žno 74 delavcev. Omeniti moramo, da se je število dvignilo na dan poledice. Sem pa nismo šteli delavk, ki so v porodniškem staležu. Število le-teh se giblje od 27 do 29 delavk na dan.

Cinkarna spada v panogo težke industrije, zato stalež v višini 4,3% ni visok. En delavec je v bolniški približno od 2 do 3 dni. Nekaj je seveda tudi delavcev, ki gredo v bolniški stalež neopravičeno. To se dogaja v jesenskem in pomladanskem času, ko delavci dostikrat potrebujejo proste dni za urejanje kmetijskih del doma. Za takšne primere bi morali ojačati kontrolorsko službo.

En zdravnik ima od 75 do 100 pacientov dnevno. Tako ne more več časa posvetiti enemu pacientu.

27. januarja 1978 je bilo v ambulanti Cinkarne organizirana krvodajalska akcija. Ob podatkih, da je bilo v enem dnevu udeleženih 121 delavcev iz Cinkarne, nam kaže, kako velika je zavest ljudi pomagati sočloveku.

Krvodajalske akcije so se udeležili tudi nekateri delavci, ki so lani dokončali poklicno kovinarsko šolo.

CINKARNAR 5

Ker mu je to prva funkcija, se boji kako bo lahko uspešno deloval, saj ima sindikat v tem obdobju mnogo večjo vlogo v družbenopolitičnem in samoupravnem življenju. Sindikat lahko napravi veliko tudi pri razreševanju kakršnihkoli težav v podjetju. Kontrolirati mora izvajanje sprejetih stališč in do-

Tovariš Štorman si želi, da bi v Cinkarni naredili vse za izboljšanje delovnih pogojev ter, da bi delavci bili na delovnem mestu kolikor se da pazljivi, da se ne bi delala škoda. S tem pa bi bila proizvodnja večja, večji bi bil naš prihranek ter večji osebni dohodek

Predsednik osnovne organizacije sindikata TOZD Transport je BRANKO CMOK.

Doma je iz Trbovelj, rodil pa se je 1951. leta. V TOZD Transportu je začel delati leta 1974 na delovnem mestu vodje oddelka internega transporta.

Ponovno je bil izvoljen za predsednika sindikata, kar pomeni potrdilo, da je v prejšnjem mandatnem obdobju sindikat v Transportu delal dobro. Zaupanje, ki si ga je dobil je tudi njegovo osebno zadoščenje za vložen trud.

Kako je treba voditi delavca k boljši produktivnosti?

»Sindikat bi moral biti pobudnik za širšo družbenopolitično akcijo za dvig produktivnosti, s tem pa tudi za boljše disciplino. Bistveno več moramo narediti na uresničevanju zakona o združenem delu, da se dokonča sprejemanje samoupravnih aktov in da delavce zainteresiramo, da se seznanijo z določili le-teh ter zakona o združenem delu. Spremljati bomo morali delo komisije za dobro gospodarjenje, da bo izvrševanje stabilizacijskih programov bolj zaživelo. Pristen tovariški odnos je tudi potreben v vsaki celici našega dela za dvig produktiv-

nosti, zato moramo krepiti in čuvati dobre medsebojne odnose v vsaki sredini.«

Izvršni odbor sindikata se bo zavzemal za uspešno vodenje ter izvajanje akcijskega programa ter vztrajno zahteval izpolnitev sprejetih sklepov.

Predsednik osnovne organizacije sindikata TOZD Titanov dioksid je tovariš FRANC MESA-REC. Rojen je bil 1936. v Laškem. Leta 1962 je prišel v Cinkarno kot kovinostrugar v vzdrževalnem obratu, nato pa je napredoval za vodjo obrata nevtralizacije. Bil je delegat samou-

V mesecu januarju 1978 se je pripetilo 13 nesreč pri delu in 5 nesreč na poti na delo in z dela. Skupaj bo približno 234 izgubljenih delovnih dni zaradi nesreč pri delu. Od 13 ponesrečenih jih je 9 zaključilo stalež, 3 bodo v staležu približno 2 meseca, eden pa približno en mesec. 9 ponesrečencev, kateri so zaključili stalež, imajo skupaj 83 izgubljenih delovnih dni, ali 9,2 izgubljenih dni povprečno na eno nesrečo.

Dne 27. decembra 1977 ob 9. uri se je prvič poškodoval Josip KOVAČIČ v valjarni.

Pri valjanju cinkove pločevine mu je vroča platina opekla golen leve noge. Po izjavi sodelavca je Kovačič dobil majhno opeklino in je z opeklino še naprej delal, tako da je prišlo do infekcije in resnejše poškodbe, ki bo terjala okrog 2 meseca staleža.

Dne 29. decembra 1977 ob 16. uri se je prvič poškodovala Marija PODGORŠEK iz splošnega sektorja.

Pri hoji v službi je nerodno stopila in si pri tem poškodovala levi skočni sklep. Vzrok za poškodbo je neprevidnost. Ponesrečenka bo zaradi tega v staležu približno 2 meseca.

Dne 5. januarja 1978 ob 11. uri se je prvič poškodoval Ljezi FAIK na klarifikaciji v TiO₂.

Ko je hotel očistiti onesnaženi ventil s paro, je gumijasta cev zavibrirala in para ga je opekla po obrazu. Vzrok za poškodbo je nesmotern način dela delavca, kateri je zaradi tega bil v staležu 5 dni.

Dne 16. januarja 1978 ob 10. uri se je četrtič poškodoval Anton MLAKAR iz gradbenega vzdrževanja.

Pri razopažanju betonske preklade je pri pripogibanju zadel z glavo v železni profil. Vzrok za poškodbo je neprevidnost delavca pri delu. Zaradi tega je bil v bolniškem staležu 5 dni.

Dne 18. januarja 1978 ob 8. uri se je prvič poškodoval Nikola DOKMANEC iz mehanične delavnice.

Pri demontaži pokrova ležečega hladilnika mu je spodrsnilo in je padel ter si poškodoval za pestje leve roke. Vzrok za poškodbo so spolzka tla oziroma zasnežena deska (5cm) na kateri je delavec stal pri opravljanju svojega dela. Ponesrečenec bo zaradi tega boloval približno mesec dni.

Dne 18. januarja 1978 ob 8. uri se je prvič poškodoval Egon VODLAN iz merilnega oddelka.

Pri hoji po stopnicah je padel in si poškodoval hrbtenico. Vzrok za poškodbo je neprevidnost. Ponesrečenec je zaradi tega bil v bolniškem staležu 17 dni.

Dne 22. januarja 1978 ob 23. uri se je drugič poškodoval Milan ĐAKOVIČ iz proizvodnje sekundarnega cinka.

Pri dviganju cinkovega bloka mu je stisnilo kazalec leve roke. Vzrok za poškodbo je neprevidnost delavca pri delu. Ponesrečenec je zaradi tega boloval 24 dni.

Dne 25. januarja 1978 ob 12. uri se je drugič poškodoval Rajko ŽIVKOVIČ iz transporta.

Ko je stopil iz traktorja v Bukovžlaku, mu je spodrsnilo in si je pri tem poškodoval desni gleženj. Vzrok za poškodbo je neprevidnost. Ponesrečenec je bil zaradi tega v bolniškem staležu 3 dni.

Dne 27. januarja 1978 ob 8. uri se je prvič poškodoval Milan ROŠER iz elektro delavnice.

Pri nalaganju jeklenk se je eni jeklenki snel pokrov, katera se je prevrnila in mu padla na prste desne noge. Vzrok za poškodbo je neprevidnost delavca. Ponesrečenec je bil zaradi tega v staležu 14 dni.

Dne 28. januarja 1978 ob 01. uri se je prvič poškodoval Stojan VUČKOVIČ iz merilnega oddelka.

Pri hoji po stopnicah je padel in si poškodoval desni gleženj. Vzrok za poškodbo je neprevidnost delavca. Zaradi tega je bil v bolniškem staležu 2 dni.

Dne 30. januarja 1978 ob 11. uri se je drugič poškodoval Alija SMAIL iz obrata soli in pigmenti.

Pri dviganju železne plošče za obračanje mu je ta stisnila stopalo leve noge. Vzrok za poškodbo je neprevidnost delavca pri delu. Ponesrečenec bo zaradi tega v bolniškem staležu približno dva meseca.

Dne 31. januarja 1978 ob 10. uri se je prvič poškodoval Veseljko ILIČ v mehanični delavnici.

Pri obdelovanju jeklenega obdelovanca mu je ostružek vrglo v levo oko. Vzrok za poškodbo je neuporaba osebnih zaščitnih sredstev, ki so mu bila na razpolago. Zaradi tega je bil v bolniškem staležu 4 dni.

Dne 31. januarja 1978 ob 11. uri se je prvič poškodoval Stanjo LESKOVSEK iz splošnega sektorja.

Pri opravljanju službene dolžnosti ga je vozniček, ki prevažal kislino iz našega podjetja udaril po levi strani obraza ter po desni roki. Vzrok za nesrečo je krivda druge osebe. Ponesrečenec je bil zaradi tega v bolniškem staležu 9 dni.

Simun Pinjušič

— Fantje, hitreje, hitreje!

Manj nesreč pri delu

IZ POROČILA SLUŽBE ZA VARSTVO PRI DELU ZA LETO 1977

Število nesreč pri delu se manjša in je glede na pogoje dela v OZD število majhno ter smo z njim lahko zadovoljni.

Nezadržno pa narašča resnost nesreč pri delu. Število izgubljenih dni je na eno nesrečo zelo veliko. Visoko pa je to število že pri nesrečah na poti, saj je ena nesreča zahtevala povprečno izgubo več kot 52 delovnih dni.

V TEM LETU SMO ZABELEŽILI ENO POKLICNO OBOLLENJE — ZASTRUPITEV S SVINČENIM OKSIDOM (PbO).

I. Primerjava podatkov za OZD s preteklimi leti

	1977	1976	1975
Število zaposlenih (mesečno povprečje)	2105	2065	2015
Število nesreč pri delu	144	168	187
Število izgubljenih dni	3386	3434	3216
Število nesreč na poti	32	46	36
Število izgubljenih dni	1672	987	1257
Skupaj vseh nesreč	176	214	223
Skupaj vseh izgubljenih dni	5058	4421	4473

II. Primerjava podatkov po TOZD v letu 1977

	Stev. zaposl.	Stev. n. pri delu	Stev. izg. dni	Stev. n. na poti	Stev. izg. dni
DSSS	306	4	79	5	403
Vzdrževanje	456	42	776	3	100
Transport	101	11	347	2	299
Metalurgija	377	32	1104	8	302
Kemija	298	24	441	5	107
Grafiška	264	8	135	6	278
Titanov dioksid	301	23	504	3	153

Iz primerjave podatkov po TOZD je razvidno, da imata največ nesreč pri delu, glede na število zaposlenih, TOZD Transport

in TOZD Metalurgija. Največje število izgubljenih dni na eno nesrečo beležita TOZD Metalurgija in TOZD Transport.

III. Analiza nesreč po vzrokih

	Število nesreč
Premajhna pazljivost pri delu	56
Premajhna pazljivost in pomanjkanje organizacije dela	38
Malomarnost in neupoštevanje varnostnih ukrepov	16
Motnje v tehnološkem procesu	6
Zastarele delovne priprave in naprave	1
Neustrezni delovni prostori (transportne poti)	4
Pomanjkljivi delovni pripomočki	2
Padec — psihofiziološke motnje ponesrečenca	10
Padec predmeta	3
Poklicno obolenje	1
Ostalo	7

Iz analize nesreč po vzrokih vidimo, da je pri 110 nesrečah pri delu neposredno in odločilno sodeloval »človeški faktor«.

Ta dejavnik nam pove, da delavci brezbrizno in malomarno ter neodgovorno opravljajo svoje delo, da imamo slabo organizacijo dela, nezadostno poučene delavce o varnem načinu dela itd.

Veliko vlogo ima pri tem tudi fluktuacija delovne sile, zaradi katere v nekaterih oddelkih ni mogoče normalizirati pogojev dela.

Iz raziskav in analiz vzrokov nesreč pri delu ter zaslišanj ponesrečenec je tudi razvidno, da nastajajo nesreče pri delu iz naslednjih osnovnih vzrokov:

- nepravilnost pri uporabi osebnih varovalnih sredstev: neuporaba, nepravilna uporaba ali uporaba neustreznih osebnih varovalnih sredstev,
- zastarelost, pomanjkljivo varovanje delovnih priprav in

- naprav,
- neznanje in neupoštevanje predpisov iz varstva pri delu,
- težko fizično delo, zastarela tehnologija, neustrezna organizacija dela ter neprimerni delovni pogoji, delovni prostori ter transportne poti.

Iz primerjave navedeni statistični podatki so nezanimivi, so pa vsebinsko zelo globoki in ponekod zaskrbljujoči.

Zelo resni so podatki o nesrečah na poti, še bolj pa podatek o 1672 izgubljenih delovnih dneh zaradi teh nesreč. V prometnih nesrečah se je ponesrečilo 7 delavcev, od tega je en primer smrten. Izgubljenih delovnih dni zaradi teh prometnih nesreč je 443.

Pri delu se je ponesrečilo 17 novincev ali 11,8 % od skupnega števila nesreč pri delu, kar posredno dokazuje premalo učinkovito in nezadostno uvajanje v delo.

V tem letu je služba za var-

Mladi kritično o sebi

Ali se bo mladina prebudila? Precej je bilo izrečenih kritik na račun mladinske organiziranosti v Cinkarni. Le peščica aktivnih mladih je v začetku pokazala nekaj zanimanja in prizadevanj, kasneje pa se je izjalovilo skorajda še zaupanje in spoštovanje do same organizacije ZSM. Vsa vabila in gradiva, ki so prihajala s strani občinske zveze socialistične mladine ter družbenopolitičnih organizacij v podjetju, so obležala v rokah posameznikov, ki niso sprožili ne pobude, še manj pa akcije za uredite vrazmer v vodstvenih organih ZSM.

Toda, z začetkom tega leta, ko so vsi drugi družbenopolitični in samoupravni dejavniki začeli pripravljati akcijske programe, finančne predračune in nove volitve, tudi mladina ni smela zaostajati. Začelo se je s sejo koordinacijske konference ZSM Cinkarne, ki je bila 20. januarja 1978.

Mladinci so zavzeli ostra stališča, da se mora mladinska organizacija čutiti kot organizacija z veljavo, organizirana in aktivna. Torej, najprej moramo dokončno urediti kadrovske evidenco vseh mladincev v Cinkarni, drugo pa, spremeniti vodstvo ZSM v vseh osnovnih organizacijah po TOZD ter v vodstvu koordinacije. Dosledno se moramo držati vseh zastavljenih nalog v akcijskem programu ter ga po potrebi še dopolniti ter uskladiti z vsemi drugimi družbenopolitičnimi organizacijami. Sodelovati moramo s samoupravnimi organi ter kreativno pomagati pri izvajanju sprejetih sklepov.

Vodstveni organi ZSM morajo obvezno delegirati po enega člana na vsako večjo sejo družbenopolitičnih organizacij ali samoupravnih organov. Mladina mora sodelovati vsepovsod in biti aktivna, delovna ter prizadevna. Tako si bo pridobila zaupanje vseh organov v delovni organizaciji ter pomoč le-tih, saj doslej družbenopolitične organizacije niso spregovorile o organiziranosti mladih, čeprav bi to morale.

Do konca januarja so imele vse osnovne organizacije ZSMS po TOZD svoje seje na katerih so prav tako kritično ocenili položaj mladih v kolektivu. Sestavili so tudi kandidacijsko listo za občinske in republiške organe ZSMS.

Vodstveni organi ZSM se obračajo na vse člane osnovnih organizacij ZSM Cinkarne, da odgovorneje in resneje pristopijo k izpeljavi akcijskih programov ter se začno zavedati, da je v današnji socialistični samoupravni družbi potrebna aktivnost slehernega delavca, da bo lahko odločal in uresničeval svoje cilje ter cilje družbe.

Mira Plahutnik

Kje smo?

Pogosto slišimo kritiko in vprašanja o organiziranosti mladih v organizacijah združenega dela. To vprašanje bi morali postaviti pred koncem leta in ob njem določiti program, da bi v prihodnjem letu planirali, kako bi odpravili vse pomanjkljivosti.

O organiziranosti in aktivnosti mladih navadno govorimo samo na rednih in vodilnih konferencah družbenopolitičnih organizacij.

Zato ni čudno, da se na vsaki izmed teh konferenc pojavljajo ista vprašanja: da je mladina slabo ali sploh ni organizirana, postavljeni program niso uresničeni ipd. Takoj na to sprejmemo nov program, na katerem naj bi temeljilo bodoče delo mladih — torej, spet samo ponavljanje že zdavnaj znanih stvari.

Če o vsem tem bolje razmislimo, potem vse skupaj le ni tako črno, kot je videti na prvi pogled. Vsaka konferenca ima predsednika in predsedstvo, ki je dolžno izvrševati naloge, ki jih je sprejela konferenca. Uspeh konference pa je odvisen od predsedstva in predsednika.

Nekaj članov konference, ki so v predsedstvu, dejansko nosi breme vseh članov ZSMS v Cinkarni. Postavlja se vprašanje ali na ta način slepimo sebe ali druge oziroma sebe in druge, kaže, da vendar to drugo. Menim, da je prišel čas, da trezno razmislimo o položaju, v katerem se nahajamo in se organiziramo ter končno že enkrat realiziramo cilje, ki smo si jih zastavili.

Predvsem pa mora sleherni mladi delavec, član ZSMS dojeti svojo vlogo in nalge, ki so mu postavljene, kajti le tako bo našel sebe v organizaciji mladih. Menim, da je to edini pravilni začetek, če hočemo uspeti, uspeti pa moramo. Potem ne bo več težko organizirati mlade v močno organizacijo, ki bo uživala ugled in spoštovanje. Po vsem tem nam je jasno, da se moramo čimprej lotiti nenehnega idejnega in političnega izobraževanja mladih, skratka, temeljito moramo spoznati marksistično ideologijo in naš socialistični samoupravni sistem.

Ne smemo dovoliti, da se bo ob koncu letošnjega leta ponovila razprava in ugotavljanje o neaktivnih mladih. Preveč nas je, da bi bili neorganizirani!

Dubrovko Sopek

Ob našem kulturnem prazniku

V tem mesecu smo skoraj hkrati praznovali naš kulturni praznik 8. februar, kateri je bil poleg Prešerna in ostalih velikanih slovenske kulture posvečen stoletnici rojstva našega velikega pesnika Otona Zupančiča in pustno rajanje, ki je tudi ena izmed oblik ljudskega izročila, ki se prenaša iz roda v rod. Medtem ko si naši književniki pri ustvarjanju svojih del odkrijejo maske, se izpovedujejo, prikažejo ljudem življenje takšno, kakršno je, si ljudje ob pustnem ljudskem rajanju oblikujejo maske in skušajo prikazati življenje z drugačne, smešne plati. Toda, tudi v tem se zrcali vsa resnica ljudi, ki živijo na tak ali drugačen način.

Ceprav bi morda ta dva praznika ne smeli povezovati, pa imata vendar le nekaj skupnega, ljudskega, saj oba izhajata iz slovenskega ljudstva, ki je prešlo razvoj na kulturni pa tudi na šegav način.

Irena Seme

Predstavljamo vam

V našem intervjuju vam tokrat predstavljamo mladega pesnika, Mladena Buliča. Mladen je star šele 24 let, vendar je za njim že dolgo obdobje pesnikovanja. Najin pogovor se je odvijal na Mirni poti, kjer si je Mladen uredil začasno prebivališče. Mladen je k nam prišel iz SR BiH, in sicer iz Prijedora. V Celje pa ga je pripeljal prijatelj, s katerim sta se spoznala v vojski, ki jo je Mladen odslužil v Beogradu.

— Mladen, kako to, da si se odločil živeti v Celju, saj je zelo daleč od Prijedora?

— Prijatelj, s katerim sem se spoznal v vojski, je bil iz Celja. Po končani vojski me je povabil v Celje, kjer pa mi je bilo zelo všeč. Poiskal sem si sobo in službo.

— In kako si se prilagodil novemu okolju, saj nisi vedel ničesar o naših navadah, o našem jeziku?

— Z jezikom sem res imel dosti težav, ki se pojavljajo še sedaj, vendar v mnogo manjšem obsegu kot na začetku. Tudi z vašimi navadami sem se že dodobra seznanil, tudi ljudje so me medse lepo sprejeli.

— Ali si morda kaj premišljeval o tem, kako dolgo bi ostal tu, ali pa se misliš odločiti za stalno naselitev v Celju?

— Mislim, da bom ostal kar tu, saj sem že omenil, da so me ljudje v svojo sredino lepo sprejeli, posebno še mladi, med katerimi sem zelo priljubljen.

— Mladen, prišel sem k tebi predvsem za to, da te predstavim našim bralcem kot pesnika. Pa bi začela pogovor o tem tvojem hobiju. Kdaj in kako si napisal svojo prvo pesem, kaj te je pripravilo do tega, in kakšna je bila ta pesem?

— Svojo prvo pesem sem napisal že v osnovni šoli in sicer v petem razredu. Za nalogo sem moral napisati pesem, ki je govorila o vrbacu, o ptiču z neomejeno svobodo. Pesem je bila učitelju zelo všeč, celo pohvalil me je, kar me je navdalo z navdušenjem do pesnikovanja. In to navdušenje ni popustilo, mislim, da sem včasih še bolj zagnan. Po tej moji prvi pesmi je sledila druga, začeli so se nastopi v začetku samo na šolskih proslavah. Potem so nekaj mojih pesmi objavili tudi na radiu. Kasneje je bilo nekaj pesmi objavljenih tudi v reviji ČIK, ki pa sedaj ne izhaja več. Aktiven sem bil v klubu PETAR KOCIĆ, kjer smo se sestajali mladi in pripravljali recitale. Nato pa je bila na vrsti vojska, kjer sem bil v uredniškem odboru stenskega časopisa, v katerem sem redno objavljaj svoje pesmi.

— In kako je bilo po končani vojski, slišal sem namreč, da si sodeloval na tekmovanjih mladih pesnikov, kaj bi nam lahko povedal o tem?

— Bil sem na tekmovanju mladih pesnikov in recitatorjev, kjer sem med 167 nastopajočimi zasedel sedmo mesto, kar je moj največji uspeh. Pozabil sem povedati, da se je to tekmovanje odvijalo na Mrakovici, na Kozari. Mislim pa, da bi bil moj uspeh še večji, če bi imel več časa za priprave.

— Slišal sem tudi, da pripravljáš svojo zbirko pesmi.

— Da, pripravljám zbirko štiridesetih pesmi, ki naj bi bile tematsko zaokrožena vsebina. Pripravljám pa tudi zbirko pesmi za naše najmlajše.

— In kakšni so tvoji načrti za prihodnost?

— Precej pričakujem od zbirke, ki se pripravlja sedaj. Pisati pa vsekakor nameravam tudi vnaprej, pa čeprav samo za sebe.

Komunist in religija

Izpovedovanje vere je svobodno in je človekova zasebna stvar. Verske skupnosti so ločene od države in so svobodne pri opravljanju verskih zadev in verskih obredov. Pojavlja se vprašanje, ali član ZK lahko prisostvuje nekaterim verskim obredom, kdaj je to dopustno in kdaj ne. Vprašanje se nanaša pretežno na ljudi, ki imajo pogoje za sprejem v ZK, vendar so v njegovi družini verni ljudje.

Članstvo v ZK ni združljivo z nobeno religioznostjo. V Marxovih tezah o Feuerbachu zasledimo misel: NI DOVOLJ SVET SAMO RA-

ZLAGATI, TEMVEČ GA JE TREBA TUDI SPREMENITI. Cerkev pa je vedno nasprotovala revolucijam, zatirane razrede pa je vodila k temu, da so nosili družbene okove iz prepričanja, ne pa z odporom. V tej ali oni verski skupnosti so bile sile povezane s težnjami za ohranjanje takih družbenih odnosov, ki so utrjevali vladajoči položaj izkoriščevalskih razredov.

Res je, da ZK sprejema v svoje vrste religiozne ljudi, toda pri tem imajo posebno vlogo zgodovinske okoliščine, morda ta, da cerkev ni bila izdajalska tradicije, socialne razmere. Tako kot v nekaterih KP zaradi prej navedenih vzrokov dopuščajo včlanjevanje tudi religioznim ljudem, tako v naši družbi posebne zgodovinske in druge razmere tega ne dovoljujejo.

Ali lahko postane član ZK mož, čigar žena je verna?

Načeloma da, važno je njegovo prepričanje.

Ali člani ZK lahko prisostvujejo cerkvenim pogrebom, ali drugim religioznim obredom? V zvezi s cerkvenimi pogrebi prihaja večkrat do sporov. Člani ZK in drugi ateisti bi želeli iti za pogrebom svojca, prijatelja, vendar le tedaj, če so socialistična znamenja, naprimer: zastave, društveni prapori itd., pred križem in ne za njim. To so pogosto zahtevali tudi verniki, katerih prepričanje ni dovoljevalo, da bi nosili npr. prapor ZB za križem. Tudi nekateri duhovniki so vztrajali, da bi nosili socialistična znamenja za križem. Pri tem so se oprijeli metod, ki so mejile že na klerikalizem.

Povsem tem se član ZK lahko udeleži cerkvenega pogreba. Ali gre lahko tudi v cerkev?

O tem so mnjenja deljena. Nekateri pravijo, da sin ni deloval proti svojemu prepričanju, če je spremljal svojo mater v cerkev, saj je šel vanjo zaradi matere in ljubezni ter spoštovanja do nje, nikakor pa ne zaradi maše. Toda, znani so tudi primeri, ko sin ali hči nista šla za očetovo krsto v cerkev, temveč sta počakala zunaj, ker sta pa upravičeno mislila, da bi ju verni ljudje zaradi tega obsojali, ali pa bi bila predmet posmehovanja, češ, pa sta le prestopila cerkveni prag.

Ali sin ali hči lahko privoli v cerkveni pogreb očeta ali matere?

Človek naj umre tako, kakor je živel.

Kako pa je s poroko?

»Mislim, da bi član ZK ravnal v nasprotju z zahtevami statuta svoje partije in lika komunista, če bi se poročil tudi cerkveno«, je dejal Franc Šetinc.

In kaj je odgovoril Josip Broz Tito Ameriškemu dopisniku:

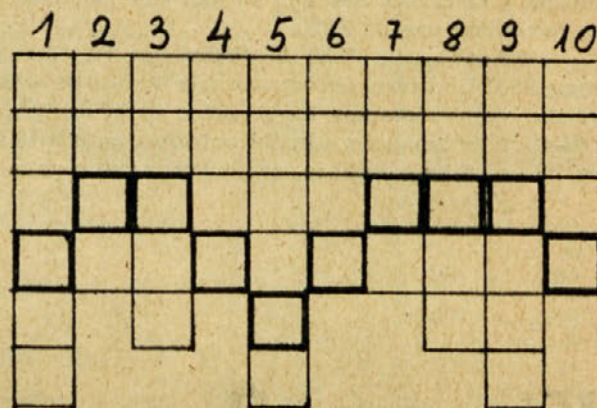
»Komunist ne more biti religiozen. Seveda smo na kongresu govorili, da vodimo politični boj, boj za mladino, da se komunisti borijo proti raznim škodljivim vplivom. To delajo v vsaki deželi, vedno se ena stran bojuje proti vplivom druge strani, če ta obstaja. Z zakonom je vsa stvar urejena, da ne prihaja do diskriminacije, da je ustavno urejena pravica vsakega človeka, da veruje ali ne veruje. Tu ni ničesar nejasnega.«

VIRI: Franc Šetinc, Kaj je in zakaj se bojuje zveza komunistov. Josip Broz Tito: Tito o liku komunista.

Ivan Selič

Kaj se da rešiti

Ob pravilni rešitvi lika dobite na označenih poljih slovenskega pisatelja (1876 — 1978)

1. Sosednja država
2. Nemški slikar tihožitij in pokrajín (Rudolf, 1875 — 1943)
3. Nabrežje, obrežje
4. Egipčanski sončni bog
5. Kitajski filozof iz 3. stoletja pred n. š., ki je izpopolnil
6. Konfucijevo etiko (Latinizirano: Mencij)
7. Starogrška reka pozabljenja
8. Vrsta visoke palme iz tropskih dežel
9. Geometrijsko telo
10. Starorimski bog ljubezni

Okvara v obratu za proizvodnjo žveplene kisline

V sredstvih javnega obveščanja smo brali sestavke o nedopustni visoki koncentraciji SO₂ v zraku na določenih predelih mesta Celja, ki je bila ugotovljena 1. februarja 1978 v zgodnjih večernih urah. Pristojne službe Občine so ugotovile, da je osnovni krivec za povečano koncentracijo obrat za proizvodnjo žveplene kisline — PIK v Cinkarni Celje.

Omenjeni obrat za proizvodnjo žveplene kisline, je lociran v zapadnem (starem) delu Cinkarne in je v neposredni bližini mesta. Obratuje že od 1962. leta in njegova življenska doba se počasi izteka, saj je zaradi korozije že delno dotrajan, zato je vedno težje zagotavljati varnost proizvodnega procesa, ta problem pa je še zlasti prisoten pri vsakokratnem ponovnem zagonu.

Dan pred omenjenim dogodkom je prišlo do nepredvidene okvare v parnem kotlu, katerega popravilo je trajalo 24 ur. Ker vladajo v tem času nizke temperature, se je ohladila tudi kontaktna grupa in jo je bilo treba ob ponovnem zagonu segreti. Pri tem je prišlo do okvare na predgorilniku, katere

ni nihče pravočasno opazil, ta pa je povzročila uhajanje določene količine SO₂ v ozračje. Okvare ni nihče predvidel, zato tudi ni bilo mogoče predhodno obvestiti pristojnih občinskih in drugih organov o nevarnosti večje koncentracije SO₂ v ozračju mesta Celje.

Čprav uhajanje plina ni bilo dolgotrajno, pa so bile posledice večje, predvsem zaradi zelo neugodnega časa in trenutnih vremenskih razmer. V teh večernih urah polno obratujejo vse obstoječe kotlarne v Celju ter drugi ogrejevalni elementi, zato je zrak močno nasičen z SO₂, obenem pa je ob dokaj nizkem zračnem pritisku vladalo v tem času praktično popolno brezveterje. Prepričani smo, da bi ob izključitvi zadnjih dveh elementov še zdaleč ne prišlo do takih posledic kot so opisane v sredstvih javnega obveščanja.

Cinkarna je že ukrepala, da se taki izpadi ne bi ponovili, vendar kot rečeno je dokaj dotrajana in zelo neugodno locirana naprava za proizvodnjo žveplene kisline vedno bolj nezanesljiva in jo moramo čimprej nadomestiti z novo, tehnološko bolj dognano in sodobnejšo napravo za tovrstno proizvodnjo.

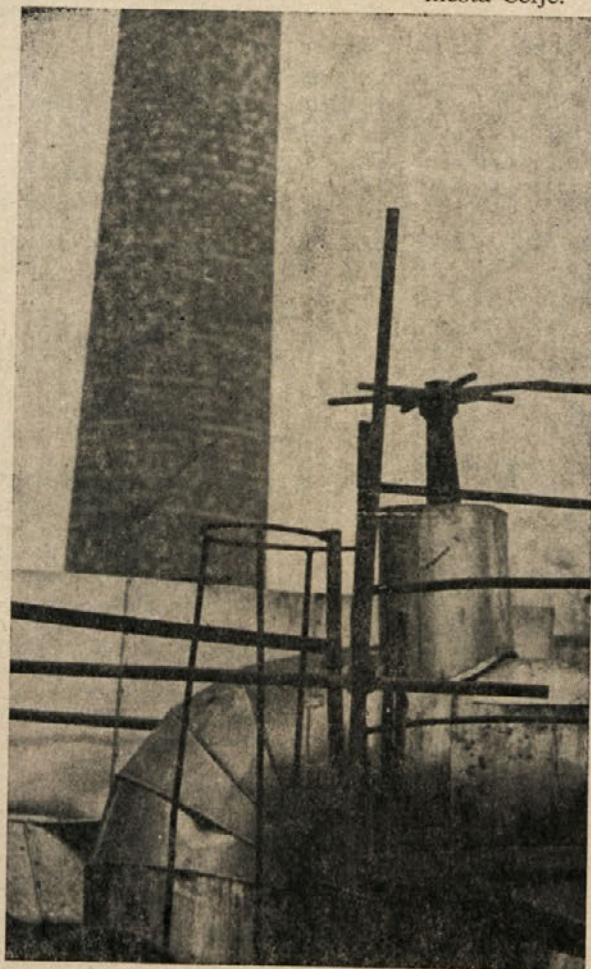
Prav iz tega razloga je Cinkarna že večkrat poudarjala potrebo po čim hitrejši uskladitvi dogovorov za izgradnjo novega obrata za proizvodnjo žveplene kisline, ki bo v celoti nadomestil potrebo po proizvodnji sedanje, že dokaj dotrajanega PIK.

Na koncu se še enkrat oproščamo občanom za neprijetne posledice, ki jih je nepredvidena okvara povzročila v ozračju določenega področja mesta Celje.

Anton Benčina

Pripis uredništva:

Podobno gradivo smo posredovali v uredništva Novega tednika, Večera in Dela.

Opravičilo

»Cinkarnar« številka 2 je izšel z zamudo 15 dni. Zamuda je nastala zaradi zelo pomembne družbenopolitične akcije — volitev delegatov po vsej SR Sloveniji. Zaradi tega je bila tiskarna preobremenjena s tiskanjem volilnih listkov.

Prosimo, da sprejmete opravičilo z razumevanjem!

Uredništvo

Manj nesreč pri delu

stvo pri delu preko izobraževalnega centra Cinkarne Celje usposobila iz varstva pri delu 578 delavcev in sicer:

- uvajalni seminar — novinci (190),
- neposredni vodje — izmenovodje, vodje oddelkov v proizvodnji — z izpitom iz tvarine varstva pri delu (88),

— delavci iz neposredne proizvodnje in vzdrževalci z izpitom iz tvarine varstva pri delu (300).

Dejanska kvalifikacijska struktura (2132) zaposlenih v Cinkarni Celje na dan 31. decembra 1977 nam daje sledečo sliko:

Kvalifikacija	NK	PK	K	VK	NS	S	VIS	V	Skupaj
Število zaposlenih	1055	160	452	76	69	238	20	62	2132

Od tega je zaposlenih:

- nadzorni in administrativni kader 389
- žensk 486
- starih do 27 let 665
- invalidov 184
- s telesno okvaro 15

Navedena struktura zaposlenih nam govori o dodatnih težavah službe za varstvo pri delu pri izobraževanju in razumevanju varnostnih ukrepov in navodil, katerih je večina v pisni obliki in so precejšnjemu številu posameznikov zaradi premalega splošnega znanja težko razumljiva.

Opisano stanje varstva pri delu v OZD Cinkarna Celje ni zadovoljivo. To nas opozarja, da moramo v posameznih obratih oziroma v delovnih enotah narediti še več kot do sedaj.

Predvsem moramo:

1. Vsakega posameznika usposobiti, da bo varno in pravilno opravljal svoje delo.
2. Še povečati poudarek izobraževanja iz tvarine varstva pri delu.
3. Vključiti v prizadevanje za varno delo družbeno-politične organizacije, sindikat ter samoupravne organe.
4. Skrbeti, da bo stanje delovnih priprav in naprav takšno, da bo zagotavljalo varno delo.

Sanacijo tega stanja nam nalagajo tudi zakoni in predpisi, kateri obravnavajo varstvo pri delu in varstvo človekovega okolja.

Simun Pinjušič

Ocena razvitosti delegatskega sistema

Na sestanku političnega aktiva v petek, 17. februarja so vodje splošnih in posebnih delegacij ter predstavniki družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov ocenili in analizirali stopnjo razvitosti delegatskih odnosov v Cinkarni.

Po štiriletni dobi uveljavljanja delegatskega sistema so kritično in realno ocenili izvajanje delegatskega sistema v podjetju. V Cinkarni deluje le okoli 25% delegatov, med tem ko 75% delavcev ni aktivnih v nobenem družbenopolitičnem ali samoupravnem dejavniku. To je tudi eden izmed vzrokov, da delegatski sistem še ni zaživel kot bi moral.

Delegatski sistem je širok vir in možnost uveljavljanja delavčevih pravic. Delegacije morajo zaživeti in nastopati odgovorno o vseh vprašanih poslovanja. Potrebna je velika pomoč in podpora družbenopolitičnih organizacij. V našem kolektivu se morajo najti rešitve, da se bo vsak delavec usposobil za delovanje v delegacijah, da bo izobilikoval stališča in se uspešno vključeval v razprave.

Pojavljalo se je, da delegati niso pravočasno dobili v pogled materialov, tako niso bili pripravljeni za razpravljanje in ni-

so imeli izoblikovanih stališč kolektiva. Na sejah skupščine so imeli delegati svoja mnenja, ki so bila pravilna ali pa tudi ne. Pripombe delegatov so se ali niso upoštevale ali pa so bile razlage preveč strokovne.

Zaveda se

»Ne morem razumeti, kako hudirja v štirih nadurah narediš več, kakor pa prej v rednih osmih...?«

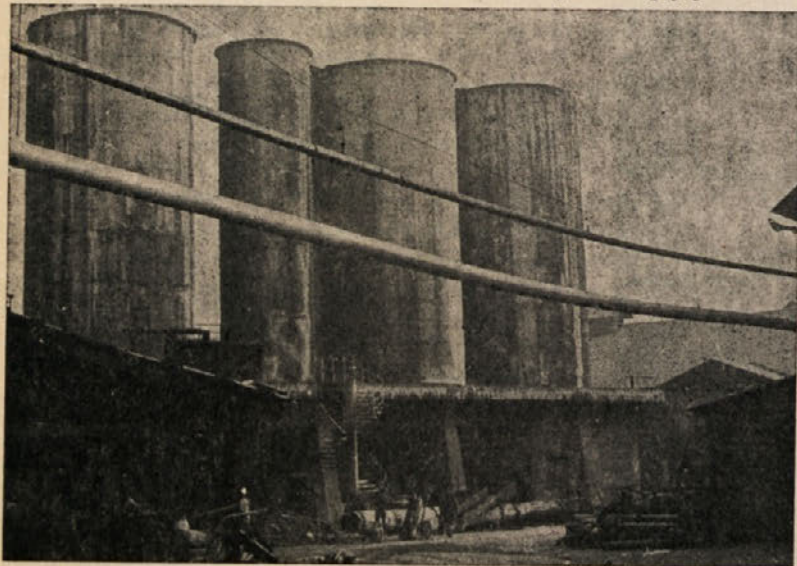
»Ja, zavedam se, da je delo v nadurah za fabriko dražje...«

Stolpne kisline ni več

Eden glavnih produktov oziroma medproduktov anorganske veleindustrije je žveplena kislina, čeprav je v zadnjih letih že izgubila svojo vodilno vlogo, ki jo je nekoč imela. Soda in natrijev lug, klor in solna kislina, soliturna in na termični način pridobljena fosforna kislina so postale neodvisne od žveplene kisline, ki se danes ne uporablja več pri njihovi proizvodnji.

Če ne bi trošili tako ogromnih količin žveplene kisline za izdelavo umetnih gnojil, to je pri izdelavi superfosfata, pri luženju črne pločevine, v tekstilni industriji in pri rafinaciji mineralnih olj ter v zadnjem času tudi pri izdelavi titanovega belila —

padne pline, ki nastajajo pri praženju metalnih sulfidov in odpadke iz plinarn, koksarn in rafinacije nafte ter od čimžanja železne pločevine. Še do nedavna so se ti plini enostavno spuščali v atmosfero in se je tako več ali manj zastrupljajo ozračje

dioksida in pri luženju uranovih rud, bi potrošnja in s tem v zvezi tudi produkcija te kisline, samo skromno naraščala, če ne celo zastala.

Kot glavno surovino za proizvodnjo žveplene kisline, uporabljamo elementarno žveplo ali pa različne kovinske sulfide kot so

V trenutku eksplozije

pirit, pirotin, cinkov koncentrat itd. Posebno v zadnjih letih uporabljamo v ta namen razne od-

je v okolici tovarn. S tem je nastala neprecenljiva škoda in sicer:

- izgubila se je dragocena industrijska surovina
- zaradi škode po plinih na gozdovih, posebno še na igličastem drevju, ni bilo prirastka
- uničevale so se poljske kulture, travniki in vrtovi. Ne samo, da se je zmanjšal hektarski donos, temveč se je zaradi oksidativne razvrednotila kvaliteta agrarnih produktov
- plini so zaradi svoje agresivnosti uničevali zgradbe
- pražilni plini, ki vsebujejo SO_2 , so s pomočjo vode uničili apnenec v zemlji, kakor tudi druge biogene elemente.

Deloma se ti plini niso predelevali, ker je bila njihova koncentracija prenizka. Kljub temu, da je bila ta koncentracija večkrat višja od koncentracije, ki je sedaj dovoljena, da se izpušča v atmosfero, vendar ni bila tolikšna, da bi bilo mogoče te pline donosno predeleovati. Šele izpopolnitev raznih metalurških postopkov, posebno praženje raznih kovinskih sulfidov, je v zadnjem času toliko napredovalo, da dobimo odpadne pražilne pline iz raznih pražilnih naprav — npr. iz D. L. — pražilnega stroja v zadostni koncentraciji za njihovo nadaljnjo predelavo.

Eden najbolj donosnih načinov za izkoriščanje pražilnih plinov je njihova predelava v žvepleno kislino. V ta namen se lahko poslužujemo dveh popolnoma različnih postopkov.

(Nadaljevanje prihodnjik)

CINKARNA CELJE
DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

ODBOR ZA UREJANJE MEDSEBOJNIH DELOVNIH RAZMERIC

vabi k sodelovanju ter objavlja prosta dela in naloge:

v centru za avtomatsko obdelavo podatkov

Želimo zaposliti nove sodelavce na zanimivih delih, kjer bodo lahko pokazali svoje znanje in izpolnili svoje želje po afirmaciji in napredovanju.

1. SISTEMSKI ORGANIZATOR

z visokošolsko izobrazbo računalniške, ekonomske ali tehnične smeri z vsaj triletno prakso na področju AOP. Pripravi, nadzoruje in dopolnjuje posamezne projekte obdelav na računalniku.

2. SPLOŠNI ORGANIZATOR

(organizator poslovanja) z višješolsko izobrazbo ekonomske ali organizacijske smeri z vsaj triletno prakso na enakih ali podobnih delih. Priprava in uvedba organizacijskih predpisov, vzdrževanje in dopolnjevanje obstoječe organizacije v delovni organizaciji.

3. REFERENT ZA NAGRAJEVANJE

z višješolsko izobrazbo ekonomske ali organizacijske smeri z vsaj dveletno prakso. Spremljanje in uvajanje modernih načinov nagrajevanja po delu. Strokovno delo na pripravah za odločitve organov upravljanja glede vseh vrst delitve osebnih dohodkov.

4. REFERENT ZA STANDARDIZACIJO

z višješolsko izobrazbo ekonomske ali tehniške smeri z vsaj dveletno prakso. Priprava in dopolnjevanje standardov za potrebe celotne organizacije in računalniške obdelave v delovni organizaciji.

5. PROGRAMER

s srednješolsko izobrazbo tehniške ali ekonomske smeri. Je lahko začetnik. Uspešno mora opraviti test za programerja. Delo pri kodiranju, programiranju, kompajliranju in izdelavi programske dokumentacije.

6. STATISTIK

s srednješolsko izobrazbo ekonomske smeri. Je lahko začetnik. Rutinska dela s področja nagrajevanja in standardizacije.

7. OPERATER SISTEMA

s srednješolsko izobrazbo tehniške smeri ali priznana srednješolsko izobrazbo elektro oziroma kovinarske smeri z vsaj dveletno prakso. Uspešno mora opraviti test za operaterja sistema. Delo je triizmensko. Delo pri izvajanju posameznih obdelav na računalniku.

8. KONTROLOR V AOP

s srednješolsko izobrazbo administrativne, ekonomske ali gimnazijske smeri. Obvezno znanje strojepisja. Kontroliranje vhodnih in izhodnih dokumentov računalniških obdelav. Občasno delo na stroju za vnos podatkov. Delo je dvoizmensko.

9. OPERATER ZA VNOS PODATKOV

z nepopolno srednješolsko izobrazbo z znanjem strojepisja ali dokončana osemletka s strojepisnim tečajem. Znanje strojepisja se bo preverilo. Delo je dvoizmensko. Vnašanje različnih podatkov iz vhodnih dokumentov na magnetni trak stroja za vnos podatkov (MDS).

v finančno računovodskem sektorju

1. REFERENT ZA DOLGOROČNE POSLE

ekonomski tehnik, s štriletnimi delovnimi izkušnjami

2. REFERENT ZA OSNOVNA SREDSTVA IN AMORTIZACIJO

ekonomski tehnik s štriletnimi delovnimi izkušnjami

Prijave sprejema kadrovskega sektorja v roku 15 dni po javni objavi. Podrobnejša pojasnila dobite v Centru za avtomatsko obdelavo podatkov in v kadrovskem sektorju.

V samskem domu novo življenje

Zivljenje delavcev v samskem domu je vse težje. Delavci žive v sobah porumenelih od dima, v katerih morajo prebiti ves svoj prosti čas. Ti ljudje, ki so pustili dom in prišli za boljším življenjem v Slovenijo, so prepuščeni sami sebi. Ko se bodo nekoč vrnili domov, bodo razočarani pripovedovali v kako slabih pogojih so živeli.

Samski dom Cinkarne v Novi vasi je najslabše urejen dom v Celju. Ravno to pa v veliki meri vpliva na počutje delavcev, ki prebivajo v njem, saj so neorganizirani, nekulturni in samovoljni. Veliko je kaznivih dejanj, katere pa je do sedaj upravnik doma sam reševal z denarno kaznijo.

Na koncu preteklega leta so ustanovili upravni svet in tako stanovanjci upajo, da se bo marsikaj spremenilo na boljše. Upravni svet sestavljajo štirje delegati od stanovalcev samskega doma in trije delegati iz Cinkarne. Oddelek za družbeni standard v Cinkarni je sestavil pravilnik in hišni red samskega doma. Novi pravilnik so potrdili vsi stanovanjci. Nekatere prejšnje funkcije upravnik doma so omejene in prenesene na upravni svet. Upravnik doma je samo izvršilni organ, v celoti pa je odločanje prevzel nov upravni svet.

Na prvi seji upravnega sveta so se odločili, da bo le-ta odslej reševal vse disciplinske prekrške tako, da se bodo po pogovoru s kršiteljem odločili za kazni po težavnostni stopnji, to je opomin, strogi ukor, ukor pred izključitvijo in končna izključitev. Končni sklep o izključitvi mora potrditi še centralni delavski svet podjetja. Če krivica za določeno kršitev ne bodo našli bodo škodo povrnili solidarno vsi stanovanjci. Ta denar pa se bo stekal na posebni konto ter se porabil za urejanje in vzdrževanje prostorov.

Sklenili so, da se stanarina v letu 1978 zviša za 50 %. Samski dom je v preteklem letu posloval z izgubo. Za leto 1978 je predvideno, da bo poraba sredstev v višini 170 milijonov. S stari cenami stanarin bi dobili še 40 milijonov, zvišanje stanarin bo prineslo še dodatnih 30 milijonov din, ostanek pa bo krila delovna organizacija.

Zaradi zvišanja števila delavcev iz drugih republik je samski dom prezaseden. S preureditvijo bolniške sobe, šah sobe, prehodne sobe in sobe za namizni tenis so pridobili okrog 50 ležišč. Z izgradnjo novega doma na Dečkovi cesti pa ta problem še ne bo rešen, saj je le-ta predviden za delavce v združino. Cinkarna bo morala v prihodnje iskati druge možnosti za zmanjšanje števila stanovalcev v samskem domu.

Predvidevajo, da bodo eno nadstropje preuredili iz štiri na troposteljne sobe za stanovalce, ki stanujejo v domu že več let. Dom bodo morali prebeliti, odprli bodo čajno kuhinjo in pralnico, delno se bo zamenjala posteljina, preuredili pa bodo tudi parkirni prostor pred domom.

Predsednik upravnega sveta Josip Bezenšek ima že trdno zastavljene cilje za prihodnje, saj bi najprej rad pripomogel k izboljšavi kulturnega življenja. Namenili so se osnovati knjižni klub s stenskim časopisom in morda bi kasneje lahko izdajali bilten v srbohrvatskem jeziku.

Športniki bodo ustanovili klube v različnih panogah, kateri bi lahko organizirano nastopali na športnih tekmovanjih.

Naš samski dom v Ribarjevi ulici

Izobrazbena struktura

Eden izmed pomembnih notranjih faktorjev, ki prav gotovo v veliki meri vplivajo na moč podjetja je izobrazbena struktura v Cinkarni.

V našem podjetju je zaposlenih 2132 delavcev (stanje na dan 31. decembra 1977). Od teh je:

- 1055 — NK (nekvalificiranih delavcev) ali 49,4 %
- 160 — PK (polkvalificiranih delavcev) ali 7,5 %
- 452 — KV (kvalificiranih delavcev) ali 21,2 %
- 76 — VK (visokokvalificiranih delavcev) ali 3,5 %
- 69 — NS (nepopolna srednja izobrazba) ali 3,2 %
- 238 — S (srednja izobrazba) ali 11,1 %
- 20 — VIŠ (višja izobrazba) ali 0,9 %
- 62 — V (visoka izobrazba) ali 2,9 %

V skladu s planom štipendiranja in pravilnikom Centra za izobraževanje in štipendiranje se v tem šolskem letu izobražuje ob delu 130 članov našega kolektiva. Na razne poklicne šole je vpisanih 52 delavcev, na srednjih šolah 27, na višjih 43, na visokih šolah 4 in 4 delavci na podiplomskem študiju. Iz tabele je razvidno, da je od 2132 delavcev 49,4 % nekvalificiranih, to je skoraj polovico delovne sile.

Zato bi morali pospešiti izobraževanje ob delu zlasti na poklicnih šolah, saj je iz teh podatkov razvidno, da nam primanjkuje predvsem kvalificirane delovne sile in to na kemijskem področju.

Pot, kako priti do te kvalificirane delovne sile smo že našli, ko smo v Centru za izobraževanje delavcev v šolskem letu 1975 — 1976 odprli oddelek za kemijske procesničarje in kemijske laborante (prva generacija te šole bo kmalu maturirala). In, če bi nam uspelo vsako leto izobraziti vsaj dvajset delavcev v kemijski stroki bi se število nekvalificiranih delavcev z leti precej zmanjšalo. Toda, tudi ob tem se pojavljajo določeni prob-

li na športnih tekmovanjih. Organizirati nameravajo tudi predavanja predvsem iz področja političnih ved, higiensko-zdravstvene in književne znanosti. Stanovanjci v samskem domu morajo začeti gojiti zanimanje za različne dejavnosti, da se bodo tako lahko uspešno vklopili v družbeno sredino.

Da bodo stanovanjci sami pripomogli s svojo voljo in veseljem k čimboljšemu izkoristku prostega časa, k higieni in ure-

ditvi njihovih stanovanj, bodo razpisali tekmovanja za najboljšo sobo ter uvedli dežurstvo. Simbolične nagrade pa bodo dale še večjo spodbudo za izboljšanje življenjskih razmer v domu.

Novinec, ki bo prišel stanovati v dom, ne bo več prepuščen svoji lastni iznajdljivosti, temveč bo v uvajalnem seminarju spoznal tudi pravila in hišni red samskega doma.

Za doseg vseh teh ciljev pa bo potrebno še veliko truda, veliko dobre volje in zaupanja. Da pa se bo kulturna raven v samskem domu dvignila, bo potrebna pomoč vseh nas, ki smo zaposleni v Cinkarni. Boljše materialno stanje in večje zadovoljstvo delavcev, ki živijo v samskem domu, pa se bo prav gotovo obrestovalo z večjo produktivnostjo in boljšimi delovnimi odnosi.

Mira Plahutnik

TOLAŽBA

(Pred nekaj leti)

Delavci: »Tovariš šef, če bomo še dolgo morali delati pod takšnimi pogoji, bomo porčani...?«

Šef: »Vas bomo pa pokopali!« In gre naprej.

nimamo. Pripravnik mora začeti delati in opravljati delovne naloge kot vsak drug delavec, ki je v podjetju že več let, mentor pa mu je vodja oddelka, kar pa je v nekaterih primerih primerno, največkrat pa to pripravniku ne ustreza oziroma mu ne omogoči pravilnejši pristop do svojega dela. V drugih, večjih podjetjih po Sloveniji imajo to dobro organizirano, zakaj ne bi imela še Cinkarna, ki ni majhen kolektiv. Morda iz teh pro-

lemi, od nezainteresiranosti do izmenskega dela ipd.

Kako pa poteka študij ob delu na višjih in visokih šolah?

Letno konča višjo ali visoko šolo zelo malo delavcev, približno dva. So tudi primeri, kjer se delavec samo vpiše, potem pa študij obesi na »klin«.

Učenci poklicne kemijske šole v Cinkarni pišejo šolsko nalogo

Ob pregledu izrednih štipendistov pa smo za te »vpisujoče« se študente pripravili razgovor, kjer se bomo pogovorili o vračilu šolnin.

Pri vseh teh številkah pa bi se v našem podjetju dotaknili še pripravništva. Takrat, ko dijak ali študent, bodoči kemijski tehnik, ekonomski tehnik ali inženir kemije in ekonomist nastop službo in zasede svoje delovno mesto, bi mu v času pripravniške dobe morali priskrbeti mentorja, ki bi mu znal svetovati, ga vpeljati v delo, pripravnik pa bi vodil delovni dnevnik, ki bi ga po končani pripravniški dobi predložil svojemu mentorju. Tako bi novi delavec dobil boljše predstavo o podjetju, o svojem delu, ki bi ga potem brez nadzorstva mentorja lahko samostojno opravljal.

V našem podjetju pa tega še blemov izhaja tudi nepovezanost cinkarniške mladine, kajti mentor bi lahko poskrbel tudi za to, da bi se mladina povezovala prav preko njega. To pa ni tako majhen problem, ko ga je čutiti na prvi pogled, kajti če bi se enkrat uresničilo to, bi čez leta lahko vzgojili dobre vodilne delavce, ki bi že zaradi svoje izobrazbene strukture ni pravilne vzgoje preko mentorja lahko pravilno usmerjali podjetje. Toda, to so zaenkrat še samo razmišljanja ki pa se bodo morala uresničiti, saj se v našem podjetju že pripravljaja nov pravilnik o pripravništvu, kateri bo pripravnik v delo bolje vpeljal in mu dal boljše smernice za nadaljnje delo.

Irena Seme

Pregled faktorjev za obračun OO

— februar 1978

Vrednost točke za izračun osnovne vrednosti delovnih mest je 1,18.

Stroškovno mesto	Faktor variabilni del norme
DSSS	
Splošna uprava	1,57
Služba za varno delo in varstvo okolja	1,57
Center za organizacijo in AOP	1,57
Finančno računovodski sektor	1,57
Kadrovski sektor	1,57
Samski dom	1,57
Splošni sektor	1,57
Družbena prehrana	1,57
Pralnica in šivalnica	1,55
Zunanja trgovina	1,57
Počitniške kapacitete	1,57
Osebnih avtomobilov	1,57
TOZD METALURGIJA	
Investicijska služba	1,59
Skupne službe metalurgije	1,62
Keramika	1,33
Sušilnica ferrosulfata	1,62
Zveplena kislina PIK	1,62
Zveplena kislina s pirinno prežarno	1,62
Pražarna ferrosulfata	1,64
Zveplena kislina iz ferrosulfata	1,62
Cinkov prah	1,48
Sekundarna proizvodnja cinka	1,52
Baterijske čašice	1,63
Zičarna	1,58
Zlebarna	1,48
Valjarna	1,50
TOZD KEMIJA	
Skupne službe kemije Celje	1,57
Barvila Celje	1,60
Soli in pigmenti	1,58
Litopon	1,49
Cinkovo belilo	1,56
Zaščitna sredstva — modri baker	1,57
Rastni substrati	1,59
Gradbena lepila	1,56
Betonski elementi	—
Zaščitna sredstva — modra galica	—
TOZD KEMIJA MOZIRJE	
Skupne službe kemije Mozirje	1,56
Barve in premazi	1,55
TOZD GRAFIKA	
Skupne službe grafike	1,56
Tiskarna	1,56
Tiskarske plošče	1,60
Preparati za grafiko	1,59
Tiskarske barve	1,55
Razvoj grafike	1,56
TOZD VZDRŽEVANJE IN ENERGETIKA	
Skupne službe vzdrževanja	1,50
Strojno vzdrževanje	1,49
Elektro vzdrževanje	1,48
Vzdrževanje ARM	1,48
Gradbeno vzdrževanje	1,48
Energetika skupne službe	1,50
Kotlarna št. 1	1,49
Plinarna	1,50
Transformatorske postaje	1,48
Galvana	1,50
Embelaza	—
Predelava gume	1,50
Predelava umetnih materialov	1,50
TOZD TRANSPORT	
Skupne službe transporta	1,59
Zelezniški transport	1,50
Interni ostali promet	1,52
Avtocestarne za ksilno	1,46
Nakladanje in razkladanje	1,52
TOZD TITANOV DIOKSID	
Glavni laboratorij	1,57
Skupne službe titanovega dioksida	1,41
Investicijska služba	1,41
Proizvodnja titanovega dioksida	1,41

žvepleno in Djura Milovanov v skupne službe. TOZD Kemija je sprejela Ivana Čepina v OOB, DSSS pa Boženo Gobec v CAOP. Skupaj je bilo sprejeto v naš kolektiv 23 novih delavcev.

Izstopili so: Iz TOZD KIM Branko Verbič, iz TOZD Vzdrževanje Franc Kranjc in Stjepan Topolovec iz strojnega obrata, Peter Doler iz elektro obrata in Bojan Zapušek iz merilnega obrata. Iz TOZD Titan dioksid so izstopili Vedat Ibrahimfendič, Stanislav Valant, Valent Jagušič, Peter Matič, Sabahudin Blažević, Milomir Ilič, Susret Kabrimanovič, Stanko Kekič in Martin Majer. Iz TOZD Kemija

so izstopili Stanislav Pavič iz obrata betonskih elementov, Aleksander Ferčec iz obrata soli in pigmenti in Sreto Pavlovič iz OOB; iz TOZD Metalurgija pa Stanko Cafuta in Radko Stančević iz nove žveplene, Ramadjan Jahiri in Feti Jahiri iz keramike ter Kemal Zupanc iz cinkovega praha. Iz TOZD Transport je izstopil Ivan Prevolnik iz DSSS pa Marija Vrhovšek. Iz TOZD Grafika sta izstopila Stanko Ferčec in Nada Lončar iz tiskarne, Marko Kaurin iz tiskarskih barv in Gabrijele Pečovnik iz tiskarskih plošč. Skupaj je izstopilo 28 delavcev.

Megla je eden najnevarnejših sovražnikov voznikov

Zelo pogost pojav v posameznih letnih časih in predvsem v določenih predelih je megla, eden najnevarnejših sovražnikov voznikov motornih vozil. Megla je zelo pogost spremljevalec drugih nevarnosti na naših cestah predvsem jeseni in pozimi.

Ob upoštevanju, da je Celje s svojo ožjo okolico v svetovnem merilu eno izmed mest, ki ima najbolj onesnaženo ozračje, prisotnost pogoste megle nad našim območjem ni naključje. Prisotnost drobnih delcev v ozračju nad našim mestom pomeni idealni pogoj, da se na te delce obesi vlaga in ob povečani koncentraciji vlage v zraku se ustvarijo meglene kapljice. Če temu botruje še nizka temperatura, se lahko vozišče celo pokrije z gladko ledeno ploskvijo, kar prav gotovo vpliva že na tako poslabšane vozne pogoje.

Megla je toliko bolj nevarna, ker se lahko posamezni valovi megle nenadoma gostijo in redčijo, pri čemer je bojazen, da ne uspemo hitrost vožnje pravočasno zmanjšati.

Največja nevarnost megle pa je v zmanjšani vidljivosti. Zmanjšana vidljivost nastane zaradi megle zato, ker meglene kapljice razpršujejo in absorbirajo svetlobo. Svetloba se deloma odbija od megljenih delcev, zato nas zaslepljujejo celo luči našega vozila, kar vidljivost še zmanjšuje.

Luči našega vozila za osvetljevanje ceste skozi meglo ne prodrejo dovolj na površino vozišča. Voznik, ki si med vožnjo v megli poskuša, čeprav v nasprotju s predpisi, cesto osvetljevati z bleščečimi lučmi bo kaj kmalu ugotovil neučinkovitost teh luči, saj zaradi dolgega snopa bleščečih luči (najmanj 100 m) svetloba sploh ne prodre do vozišča in pred takim voznikom se pojavi ena sama svetleča, neprozorna krogla, skozi katero ceste sploh ne vidi. Zato ni nič čudnega, da je zakonodajalec v megli prepovedal uporabo bleščečih ali dolgih luči.

Drugi in zelo nevarni skrajnizi so tisti vozniki, ki skušajo v sicer ne pregosti megli voziti samo z pozicijskimi lučmi. S pozicijskimi lučmi si ceste popolnoma nič ne osvetljujejo, kar pa zmanjšana vidljivost od nas zahteva. Zato ne bo odveč poudariti zakonsko določilo, da mora pri vožnji v megli obvezno prižgati zasenčene ali kratke luči za osvetljevanje ceste ali pa posebne luči za meglo, če jih na vozilu imamo. Le s temi lučmi nam bo zaradi njihovega krajše-

ga snopa (zasenčene največ 40 metrov, meglenske največ 35 m!) vsaj delno uspelo osvetliti vozišče, po katerem vozimo. Hkrati pa nas bodo pravočasno opazili tudi vozniki, ki nam vozijo nasproti.

V megli pa nastanejo poleg zmanjšane vidljivosti še drugi problemi. V megli npr. težje ugotovimo, ali se vozila pred nami sploh premikajo ali celo stojijo, ker nimamo trdne opore v ocenjevanju okolice. Zaradi enoličnega vidnega polja nastopijo tudi precejšnje prevare v ocenjevanju gibanja in velikosti predmetov, ki se nenadoma pojavijo iz meglene zavese. Zaradi poslabšanega globinskega gledanja tudi težko pravilno ocenimo oddaljenost ali razdaljo do drugih vozil, ki tudi vozijo po cesti, vseeno v katero smer. Sploh pa: najprej zagledamo njihove luči, vozilo ali kak drug predmet pa dosti kasneje, lahko tudi prepozno, če vozimo prehitro.

Prav gotovo je potrebno, kadar vozimo v megli, povečati previdnost in pozornost, predvsem pa hitrost vožnje znatno zmanjšati, da bomo lahko naše vozilo v vsakem primeru ustavili na tistem delu ceste, ki ga še vidimo. S predpostavko, da se nevarnost, ki se nam pokaže iz meglene zavese, lahko celo premika proti nam, je najprimernejša tista hitrost, pri kateri bo pot ustavljanja našega vozila enaka polovici vidljivosti ali celo krajša.

Kadar bo megla izredno gosta, ne bomo mogli voziti nič kaj hitreje, kot če bi hodili peš, zato v takih primerih raje tako tudi storimo.

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu

OBLJUBA

»Janez, ali te lahko za nekaj primem?« »Za kaj, Pepca?« »Ah, Janez ne muči me, ti samo povej, če te lahko za nekaj primem?« »Seveda, ljubica moja, kar daj!« »Hvala ljubi, prijela te bom za besedo, da do poroke ne bo niti poljuba.«

KADROVSKE SPREMEMBE

V mesecu januarju 1978 sta v TOZD Grafika vstopila Vlado Valjavec v tiskarske barve in Nikolaj Erdelji v skupne službe; v TOZD Transport sta vstopila Ivan Prevolnik in Dragiša Njagojevič. TOZD Titanov dioksid je sprejel Stanka Kekiča in Antona Svenška v osnovno proizvodnjo, Milana Železnika v obrat

površinske obdelave, Aleksandro Živec v skupne službe, Rifata Jupiča v laboratorij ter Velinka Djukanoviča v investicije. V TOZD Vzdrževanje so prišli na delo Marijan Pavlek, Marijan Kirič in Stjepan Ferčec v strojni obrat, Roman Kotnik v elektro obrat in Stefanija Cafuta v obrat galvana. V TOZD Metalurgijo so vstopili Vinko Rakonič, Dušan Muričin in Dragutin Kunštek v keramiko, Anton Arčan v cinkov prah, Slobodan Bajčetič v novo

10 CINKARNAR